

EXPERT

Jos verguldt alles: van kalasjnikov tot wc-pot

Jos Loonen uit Roermond behoort, voor zover hem dat zelf bekend is, tot een handjevol experts in Nederland op het gebied van vergulden. Dat leidt tot bijzondere opdrachten, zoals een genderneutraal toilet.

ROERMOND
DOOR PETER HEESSEN

Soms krijg je de vreemdste verzoeken", vertelt Jos Loonen (58). „Een prostitutie vroeg me of ik een spiraaltje wilde vergulden. Ik weet niet waarom. Misschien had ze er goud mee verdiend." Hij heeft de opdracht geweigerd, omdat hij die „niet ethisch" vond.

Anderen vroegen hem een kindertand, deegroller of kalasjnikov van bladgoud te voorzien. „Die was onklaar gemaakt", voegt Loonen toe. En komende maand start hij met een bijzonder project: „Een genderneutrale wc." Hij toont een foto: een urinoir en toilet ineen. „De ontwerper wil het op een beurs presenteren en daarna verkopen aan mensen die er genoeg geld voor hebben." „Het wordt druk in februari. Carnaval vieren zit er niet in." Hij moet naast het toilet de letters van de voormalige kruidfabriek in Muiden onder handen nemen. De K, N, S en F van de Koninklijke Nederlandse Springstoffen Fabriek kunnen een opknappbeurt gebruiken. Verder moet hij nog een plafond in een woning in Eindhoven vergulden. O ja, er komt deze vrijdag ook nog een zending uit België. Een haan, een pijnappel en twee kruisen van een kerk uit België.

Woordblindheid

Het leven lacht Loonen toe. Na een moeizame start van zijn carrière komt alles op zijn pootjes terecht.

Hij wilde in de voetsporen van zijn vader treden, die kapitein van een binnenvaartschip was. Vanwege zijn woordblindheid moest hij de opleiding echter na zes weken al verlaten. „Ze wisten niet wat ze met me aan moesten, omdat ik 'de', 'het' en 'een' door elkaar haalde." Loonen besloot schilder te worden. Na de lts volgde de mts. Toen hij zijn examens wilde doen om de titel van

meesterschilder te halen, mocht dat niet. Vanwege zijn dyslexie. „Ze hadden wel het schoolgeld geïnd. Ik ging van school af als een meester zonder diploma." De eigenaar van het schildersbedrijf maakte het niet veel uit. Die zag zijn vakmanschap en vertrouwde hem lastige klusjes toe.

Zoals restauratieprojecten. In 1993 ging hij aan de slag bij de Sint-Michaëlskerk in Thorn. Loonen moest onder meer de gouden bloemetjes herstellen. Een priegelwerk dat engelgeduld vraagt. Hij genoot ervan. „Toen is de liefde voor het vergulden ontstaan." Hij specialiseerde zich in het werk en startte zijn eigen bedrijf op, waarin hij het schilderen en vergulden combineert.

Bisdom

Hij zag zijn kans schoon toen een grote concurrent, met goede contacten bij het bisdom, stopte. „Dat bedrijf mocht alle kerken van het bisdom restaureren." Loonen verzocht om audiëntie, „maar ik kwam niet verder dan de secretaresse".

Tot opdrachten leidde het niet. Er werden meer kerken gesloten dan opgeknapt. Wellicht had dat de conculega tot zijn besluit gebracht.

Via een 'achterdeur' wist Loonen alsnog aan opdrachten te komen. Hij stuurde „wel tweeduizend brieven" naar dakdekkers met de vraag of ze aan hem wilden denken als ze een kerktoeren moesten opknappen. Dat werkte wel. Tevens wist hij door een marketingtruc meer klandizie te trekken. Hij maakte een aparte website om zijn vergulderskunst onder de aandacht te brengen.

Loonen werd overstelpt met opdrachten. „Mensen wilden hun kettinkje laten vergulden. Of ze vonden het een leuk idee om bij een personeelsfeest kopjes te laten vergulden, maar dan voor Actionprijzen. Ze hebben geen idee wat goud kost." „We waren meer tijd kwijt met vertellen dat die mensen aan het verkeerde adres waren", zegt Loonens vrouw Carla (53).

Sint-Christoffel

Toch wisten ook serieuze klanten Loonen te vinden, en opvallend vaak afkomstig uit België. „Het lijkt erop dat ze daar meer investeren in het restaureren van monumentale gebouwen en kerken. Waar het kaarsje in Nederland langzaam dooft, begint het in België juist harder te vlammen. Nou ja, wij volgen het licht", vertelt Loonen. Verder werkt hij vaak in opdracht van kunstenaars die goud in hun werk gebruiken, zoals de Belgen Luk Van Soom en Odile Kinart.

Het liefst zou hij het metershoge beeld van Sint-Christoffel op de kathedraal in Roermond van flinterdun bladgoud voorzien, maar volgens hem is een opknappbeurt nog lang niet nodig. „Als het goed is aangebracht, blijft het wel dertig jaar zitten. Veel werken die ik maak, zie ik daarom nooit meer terug. Tenminste, in het atelier."

Soms, als Jos en Carla een fiets- of wandeltocht maken, komen ze langs zijn werken. Zoals het wapen van Roermond aan het gemeentehuis of de versieringen aan de basiliek in Sint-Odiliënberg. „Het vervult me dan wel met trots als ik toeristen foto's zie maken. Dat geeft je werk betekenis."

Jos Loonen aan het werk in zijn atelier. FOTO'S DICK HOLTHUIS / ARCHIEF JOS LOONEN

“
Als het bladgoud goed is aangebracht, blijft het wel dertig jaar zitten. Veel werken die ik maak, zie ik daarom nooit meer terug. Tenminste, in het atelier.

Jos Loonen